

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XV. De nominibus Vnionis fruitivæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

in matrimonio vero spirituali non ita contingit: quia cum hoc matrimonium in anime centro contingit, ibi immediate DEVS se manifestat quadam intellectuali ac nobilissima visione.

Repertur denum inter haec duo aliud discrimen: quia in matrimonio spirituali actior est anima cum DEO coniunctio, ac veluti indissoluble vinculum; DEVS enim deinceps ferè continuo est anime presentis, quamvis non semper ita clare & aperte sicut et tempore quo divinum hoc matrimonium sicut contradicunt; quia alii si aliquantulum non remitteretur, anima non esset corpus omnino sicut, nec posset in aliis occupari. Ceterum, quamvis non ita clare sicut ante conjugio, semper ac advertit, & se invicem colligit, hanc divinam societatem experitur, non dixerit ac si duo essent simul in uno cubiculo, si clauderetur fenestra, quamvis non aperte videat eum, quem ante a media linea clare confinxerat, aperte tamen intelligi ibi esse presentem. In sponsatione vero spirituali non ita contingit, quia frequenter separatur anima a DEO, nec continuo gaudet sicut in matrimonio, divinae DEI presentia.

Similitus. Sequenti exemplo poterit hocclarius explicari: sedes dicamus unionem sponsationem esse similem duabus quibus cerebus candelis, que ita intime connectantur, quod ex unione Dei duabus una lux uniuersa lychnus fiat, adhuc tamen non ita remanent unita, quia ab invicem possum separari, & fieri sicut ante duas candelas. Matrimonium vero spirituali merito comparari potest aquae celestis in fluvium vel fontem cadenti, ubi ita ex duabus aquis una resulat, ut nulla ratione possint aquae plius dividiri aut distinguiri, sed discerni, utra sit aqua fluvii, utra celestis. Vel hec unio simili dici potest luci per duas fenestras in cubiculum ingredientes, quia quamvis in ingressu dividatur, postea tamen una lux efficitur. Forsan hoc est quod Apostolus Paulus scribit: Qui adhaeret DEO, unus spiritus fit cum illo, alludens ad hoc divinum matrimonium, in quo jam presupponitur anima per sponsationem spirituali sicut scilicet DEO unita. Haec & alia S. Virgo TERESIA in libro Mansionum, ubi supra.

Sum praeterea alia similitudines, quibus utuntur Patres, ut hanc anima cum DEO unionem ineffabilem explicit. S. Gregorius Nazianzenus Orat. 21. parum superiori adductis, partim etiam aliis similitudinibus hanc Deificam declarat unionem, dicens: Quomodo stilla aqua modice a molito infusa vino deficeret a se tota videtur, dum & saporem vini induit, & colorem; & quomodo ferrum ignis & cendens igni simillimum sit pristinæ proprietas, formâ exutum, & quomodo Solis luce persus aer in eandem transformatur luminis claritatem, adeo ut non tam illuminatus, quam ipsum lumen esse videatur, sic omnem runc in fandis humanana affectionem, quomodo ineffabilis modo necesse erit a se ipsa liquefcere, atque in DEI penitus transuersi voluntatem. Haec S. Gregorius Nazianzenus. Gervis vero in Tract. de Mystica Theologia, consider. 41. alias adducit similitudines, quatum multa coincidunt cum superioribus. Legendum quoque Ven. P. Hieronymus, Gratianus in Annotationibus ad cap. 6. concept. amoris S. M. Teresia.

Similitudines vero haec, & si quæ sunt aliae minime usitatae, que mysticis solent esse familiares, piè debent interpretari, quemadmodum multa alia locutiones & vani modi dicendi, quales sunt, animam mori, propriam formam amittere, spiritum viribus affectione destituere a DEO (sive proprio scilicet concursu) agi, & genus alia amantibus frequentissima, quæ, si naturam te-

tum spectemus, falsa, si affectum, vera dicimus. Philosophus enim non accusatur mendaci, quod animam potius ubi amat, quam ubi animat, esse, protulerit: nec Paulus, quod se viventem non vivere, quasi ejus vitam Christi praefens vita perire, affirmari.

CAPUT XV.

De nominibus Unionis frustis.

EAM, quam nos Unionem appellamus, Sancti Divini variis consueverunt appellare nominibus, ut hec unio per ea propriae eius varias indicare possint. S. mors ap-Bernardus Serm. 52. in Cant. his verbis: Utinam pellatur, hac morte ego frequenter cadam, ut evadam laqueos & quarcnortis, &c. Mortiatur anima mea morte inferorum. Opeim a mors illa est, qua vitam non auferit, sed communiat in melius. Utinam anima mea Angelorum morte moriatur, &c. Vocat hanc Unionem mortem, & quidem mortem Angelorum, eò quod sicut Angeli mortui sunt rebus temporalibus & caducis, ita quoque certo modo media ista Unione moritur iudicem anima.

Abbas Vercellensis in haec verba Cant. cap. 5. Amore Langueo, sic ait: Langor iste usque ad mortem ducit: mors aurea est plena separatio vitæ a spiritu a corpore, & significat plenam separationem vitæ a sedis per excessum mentis, & commodam unionem ad DEVVM.

S. Gregorius eam silentium appellat, atque ita declarat illa verba Apoc. cap. 8. Factum est silentium in celo, quasi media hora. Hoc ipsum silentium nomen ipsi imponit Richardus in Psal. 25. cap. 4: adjungitque plura alia, quibus intitulati soleat haec Unio, ut sunt somnus, & pax; significatque rationes, Somnus & cui quolibet horum nominum ipsi attribuantur, pax, & sic inquit: Hanc quietem Ioannes dicit silentium. quare.

Quam vere dicere possumus somnum, si exceedit omnem sensum. Quid enim de eo dignè dici possit, qui omnem sensum excedit? Factum est, inquit, silentium in celo quasi hora dimidia. Quam recte silentium dicatur, audirimus sed quomodo erit & somnus? Cogita quid faciat somnus exterior circa hominem exteriorem, hoc faciat somnus huiusmodi circa hominem interiorum. Somnus corporeus experiet sensum corporeum, auferit enim officium oculorum, officium aurium, ceterorumque sensuum, atque membrorum. Sicut autem per somnum exteriorem sopnatur omnes sensus corporis, sic per hunc, de quo loquimur, interioris hominis somnum experientur omnes sensus mensis. Similiter absolet cogitationem, imaginationem, rationem, memoriam, intelligentiam; ut conferat quod Apostolus scribit: Quia experiet omnem sensum. Hujusmodi somnum anima inter veri sponsi amplexum capit, cum in eius somnum requiescat. Unde & dicit: Læva eius sub capite meo, & dextera illius amplectabit me. Hucus quietis in huiusmodi reclinatorio jam firmam spem conceperat, qui cum tantâ fiducia profallebat; In pace in idipsum, dormiam, & requiescam.

S. Bernardus hoc idem nomen somni ipsi imponeit Serm. 52. ubi manifestè inducit coelestis sponsus zelans pro quiete coquasdam dilectione suæ, ne qua fortè molestia vel inquietudine à somno suavissimo deturbetur.

Rursum Richardus lib. 4. de Contemplat. ebrietatem appellat, inquit: Ecce charissimi inebriantur, ebrietas autem mentis alienationem efficit: & superne quidem revelationis infuso eis dumtaxat, qui

ebrietas,
& quare.

cha-

cripsi sunt; in mentu excessum adducit; secundum illud: inebriabuntur ab ubertate domus tuae. Idem quoque eodem loco ipsam vocat ebrietatem per hæc verba: Quid tantam dixerim mentis alienationem, nisi ebrietatem spiritus? Ratio autem cur cā sic vociter, est, quia mediante hac unione, consequitur anima eam animalibetatem & fortitudinem, qua parvæ æstimet aerumnas hujus facili, more Apollotorum, qui cū ebrii essent ebrietatem Spiritus sancti, ibant gaudentes à conspectu Concliti, cō quod digni herent pro nomine IESV contumeliam pati, quæ ipsorum invicta fortitudine, & libertas spiritus, & promptitudo mundo ebrietatem p̄te se ferre videbatur. D. Bonaventura de Procesio Relig. ubi suprā, eamdem p̄nē rationem assignat q̄am Richardus.

Vocatur præterea hæc Vno Theologia mystica, quod idem est ac cognitio secretissima DEI, cō q̄ id mediante hac unione, acquirat experientialis quædam DEI notitia, omnem expe- trans nouitiam, omnemque scientiam, ut latius lib. 5. de Contemplatione ostendimus.

Insuper ob aliuslum hanc cognitionem, quā media DEV Manina degustat ac percipit, vocat istam intimam unionem Dionysius Areopagita, nedum Theologiam mysticam, sed & sapientiam, hinc DEI divinissimam cognitionem. S. Thomas Opus. 6. eam dicit esse copulam anima cum DEO, propter unionem & societatem, quæ in hoc sponsalito intervenit inter utrumque adeo arctam & singularem, ut unum quid ambo efficiantur; idque propriæ est unio, cū ex duabus rebus una tantum resultat.

Hæc Vno appellatur sponsatio Verbi & anima, & ita in sacra Scriptura, maximè in toto ferè Cantorum libro, &c. de hac potissimum sponsatio ne tractatur. Appellatur etiam matrimonium spirituale. Vide Bernardum Serm. 8. in Cant. Sed at- tende, inquit, in spirituali matrimonio duo esse genera patiendi, & infra: Ut in hoc ultimo genere interdum excedatur & recessit etiam à corpori sensibus, ut se non sentiat, que Verbum sentiat.

Soritur deinde plura alia nomina, quibus in Scriptura hæc mirabilis unio passim significatur, de quibus egi egit Geron in Serm. de Spiritu sancto Tom. 2. Confid. 2. dicens: Hæc est pax que superat omne sensum, manna absconditum, quo Prophetæ psal. 30. postus erat. Quā magna multitudine dulcedinum nra Domine, quam absconditum timentibus te! Hic est calculus filiorum DEI, habens nomen scriptum, quod nemo novit, nisi qui acciper. Hic in divinam caliginem instar Moysi vocatur spiritus, hic in simbolo aura tenus sentitur Dominus, hic in thalamo dormit & requiescit Salomon pacificus, & Benjamin adolescentulus in mentu excessu. Hic gustatur favus mellis, favus propter illuminationem, mel propter dulciorationem affectus. Hic Moyses mysticus ducit gregem virium suarum in interiora deserti. Hic sedet solstiu- ri, & levat se supra se, ubi Dominus loquitur ad cor eius. Hic dicit Petrus: Bonum est nos hic esse. Et Philip- pus: Sufficiat. Et Maria Magdalena: Vidi Dominum, & hoc dixi mihi. Hic introducitur anima in cellam vi- nariam, ubi bibit ebriam sobrietatem spiritus; ubi suspi- tabunda epiphalamum canens, verba dimidiat: Dile- bus meus mihi, ait, & ego illi: ego dormio, & cor meum vigilat. Hic obsebatur dilectus de dilecta: Adju- ro vos filia ierusalem, ne fuscistis vel evigilate sa- ciatis dilectam, donec ipsa velet.

Idem Geron Tract. 9. in Magnificat, Tom. 3. Dicitur, inquit, mansio DEI in homini, & homini in

DEO, ut sic. Dicitur vivificatio & habitatio vita altera salutis in radice, ut hic: vivere in eternum, quia suam gratiam habet. Dicit autem Apostolus quod grata DEI est vita eterna. Dicitur & oculum oris possit, quod petit sponsa. Dicitur lac & visum, & angustias, & oleum effusum, & traxis, & pulsus ad sponsam. Dicitur introductio in cellaria, conjunctio dilecti inter ubera sponsa tanquam fasciculus myrra. Dicitur suis decor, sua quis in leitulo florido. Hoc est donum perfectum de sursum descendens, non ascendens de de- orum. Hoc est sapientia divinitus inspirata cum suâ laudibus universis. Hoc divinum silentium, hoc subtilis aura tenuis, hoc susurrum verbi conditum, hoc vox quasi aura lenta, amo & tonitru magno, & ut ad unum colligamus innumeræ, quidquid sonat manuent vel habitationem, vel invasionem, vel unitatem unius corpori & unius spiritus, anima cum DEO, sponsa cum sponso, unis cum unico, sub gratia gratificant nominis, & radice, principio, forma, & fine, unico ro- cabulo datur intellige, quid est manere in Christo per mutuum gratia complexum.

Principium vero mirabilis hujus perceptionis nomen est unio, absoluta & per anthoniam ei à Mysticis attributum: quia eis sum alii uniorum genera, eaque praeclera, quæ chariat media animam DEO conjuganti, de quibus multa in superiorebus hæc tamen ita acutissimam animam DEO ipsi conglutinata, ut ab illo Unionis nomen videatur libi jure vendicasse, cum properat eternis extremi dignitatibus, cum quo unito hec contingit enim hujus unionis terminus immediatus ipse DEUS; tum etiam properat alias circumstan- tias, quæ illam mirabilitem ac dignitatem con- vincunt, nempe esse ecstasicam, utpote, que lumina amoris & splendoris vi animam extra se abducant; & deinde fruicivam, quia ineffabilis dulce- dine anima sinus ulque ad effusionem liberaliter su- mè replet: de quibus multa superius, principi cap. 7. hujus libri, etiam, & in sequentibus plenius differemus.

C A P V T XVI.

Intellectus mirabiles operationes Unionem hanc infi- fabilem antecedentes & concomitantes.

Suprema illa DEI perceptio, qua DEVs seip- sum velut tangendum objicit voluntati, contemplationis etiam supremæ omnes esse soles, ita ut simul intellectus & voluntas divinitus afficiantur. De intellectus luce, sive contemplatione, & de voluntatis affectibus postea dicturi, prius tam aliquid de memoria in hoc Voionis statu premittamus.

Memoria igitur Vunionis tempore, imò & seppe Vida ipsa Vunione transacta, per influxum divinum & M. Te- conversionem ad DEVm fit tranquilla, clara, & ref. me- serena, quæmadmodum aer, quando quietus est sion, ab omni ventorum impetu, purus nubibus, ne- Cœli- bulisque carens, ac solaribus radis omnino clausus: attollitur enim in hoc statu mens supra omnia sensibilia, ac si quis ultra nubes claus apertum Commun- celum intueretur; & in eo felici statu memoria ter. in- fit adeo constans & stabilis, ut nihil ejus seruita: Iud. P. tem perturbet: unde sit, ut rerum creaturar, &c. Baltazar, iam transacta unione, vix posset meminisse; adeo & nullum enim rerum terrenarum recordatione privatur, ac Philip- si est homo totus cœlestis.

De intellectus autem operatione, Vunionis co- Tholos.